МАЪЛУМОТ ОИДИ КОНФЕРЕНСИЯИ ИЛМӢ-АМАЛӢ
DOI 10.25005/3078-5022-2026-3-3-407-412

ХУЛОСА

М.А. ПӮЛОТОВА, Д.А.ҒАФУРОВА

ТАҶРИБАИ ГУЗАРОНИДАНИ КОНФЕРЕНСИЯИ ИЛМӢ-АМАЛӢ ДАР МАВЗӮИ «БОТУЛИЗМ — ЗАҲРОЛУДШАВИИ ХАТАРНОК: АЗ ПЕШГИРӢ ТО ТАБОБАТ» ДАР КОЛЛЕҶИ ТИББИИ НОҲИЯИ БОБОҶОН ҒАФУРОВ

Кафедраи «Кори ҳамширагӣ»-и Коллеҷи тиббии ноҳияи Бобоҷон Ғафуров

Дар мақола таҷрибаи ташкили конференсияи илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Ботулизм — заҳролудшавии хатарнок: аз пешгирӣ то табобат», ки санаи 20 октябри соли 2026 дар Коллеҷи тиббии ноҳияи Бобоҷон Ғафуров баргузор гардид, баррасӣ мешавад. Мақсади чорабинӣ баланд бардоштани сатҳи донишҳои донишҷӯён оид ба сабабҳо, нишонаҳо, пешгирӣ ва табобати ботулизм, инчунин ташаккул додани малакаҳои фаҳмондадиҳии санитарӣ ва маърифати тиббӣ буд. Дар конференсия маърузаҳои донишҷӯён, саҳначаи тарбиявӣ, намоиши маводи видеоӣ, саволу ҷавоб ва викторина истифода шуданд. Ҳамчунин, донишҷӯён дар бозори Панҷшанбе корҳои фаҳмондадиҳӣ гузаронида, ба аҳолӣ варақаҳои иттилоотӣ тақсим намуданд. Таҷрибаи мазкур имкониятҳои истифодаи усулҳои фаъоли таълимро дар омӯзиши мавзуъҳои пешгирии бемориҳо ва тарбияи масъулияти касбии донишҷӯёни тиббӣ нишон медиҳад.

Калидвожаҳо: *ботулизм, конференсияи илмӣ-амалӣ, таълими тиббӣ, кори ҳамширагӣ, пешгирии бемориҳо, маърифати санитарӣ, донишҷӯён, тарзи ҳаёти солим.*

РЕЗЮМЕ

М.А. ПУЛОТОВА, Д.А. ГАФУРОВА

ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ «БОТУЛИЗМ – ОПАСНОЕ ОТРАВЛЕНИЕ: ОТ ПРОФИЛАКТИКЕ К ЛЕЧЕНИЮ» В МЕДИЦИНСКОМ КОЛЛЕДЖЕ БОБОДЖОН ГАФУРОВСКОГО РАЙОНА

Кафедра «Сестринского дела» Медицинского колледжа района Бободжон Гафуров

В статье рассматривается опыт организации научно-практической конференции на тему «Ботулизм — опасное отравление: от профилактики до лечения», проведённой 20 октября 2026 года в Медицинском колледже Бободжон Гафуровского района. Цель мероприятия заключалась в повышении уровня знаний студентов о причинах, симптомах, профилактике и лечении ботулизма, а также в формировании навыков санитарно-просветительной работы. В ходе конференции использовались студенческие доклады, тематическая сценка, видеоматериалы, вопросы и ответы, викторина. Кроме того, студенты провели разъяснительную работу среди населения на рынке Панчшанбе и распространили информационные буклеты. Представленный опыт демонстрирует возможности применения активных методов обучения при подготовке будущих медицинских работников.

Ключевые слова: *ботулизм, научно-практическая конференция, медицинское образование, сестринское дело, профилактика заболеваний, санитарное просвещение, студенты.*

Для цитирования: *М.А. Пулотова, Д.А. Гафурова. Опыт проведения научно-практической конференции на тему «ботулизм – опасное отравление: от профилактике к лечению» в медицинском колледже бободжон гафуровского района. Наука и образование. 2026;3(3):407-412. https://doi.org/10.25005/3078-5022-2026-3-3-407-412*

ABSTRACT

M.A. PULOTOVA, D.A. GAFUROVA

EXPERIENCE IN HOLDING A SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON THE TOPIC "BOTULISM — A DANGEROUS POISONING: FROM PREVENTION TO TREATMENT" AT THE MEDICAL COLLEGE OF THE BOBOJON GHAFUROV DISTRICT

Department of Nursing at the Bobojon Ghafurov District Medical College

The article presents the experience of organizing a scientific-practical conference entitled "Botulism — A Dangerous Poisoning: From Prevention to Treatment," held on October 20, 2026, at the Medical College of Bobojon Ghafurov District. The event aimed to improve students' knowledge of the causes, symptoms, prevention, and treatment of botulism and to develop their health education skills. The conference included student presentations, an educational dramatization, video materials, question-and-answer activities, and a quiz. Students also conducted public awareness activities at Panjshanbe market and distributed informational leaflets. This experience illustrates the potential of active teaching methods in preparing future healthcare professionals.

Keywords: *botulism, scientific-practical conference, medical education, nursing, disease prevention, health education, students.*

Муқаддима

Саломатии аҳолӣ яке аз масъалаҳои муҳими иҷтимоӣ ва тиббӣ ба ҳисоб меравад. Пешгирии бемориҳо, баланд бардоштани маърифати санитарии аҳолӣ ва сари вақт шинохтани нишонаҳои бемориҳои хатарнок дар ҳифзи ҳаёти инсон аҳамияти калон доранд. Дар ин раванд муассисаҳои таълимии тиббӣ нақши муҳим дошта, барои омода намудани мутахассисон масъуланд, ки на танҳо донишҳои назариявӣ доранд, балки метавонанд онҳоро дар фаъолияти амалӣ истифода баранд.

Ботулизм яке аз бемориҳои вазнини захролудшавӣ мебошад, ки дар натиҷаи таъсири токсини ботулинӣ ба вуҷуд меояд. Ин токсин системаи асабро осеб дода, метавонад боиси сустии мушакҳо, вайроншавии биноӣ, душвории фурӯ бурдан ва дар ҳолатҳои вазнин норасоии нафас гардад. Маҳсулоти консервакардашудаи хонагӣ, ки бо риоя накардани қоидаҳои дурусти коркард омода шудаанд, метавонанд манбаи ботулизми ғизоӣ бошанд.

Хусусияти хатарноки ботулизм дар он аст, ки беморӣ метавонад бо нишонаҳои аввалия оғоз ёфта, дар сурати дер мурочиат кардан ба муассисаи тиббӣ ба ҳолати вазнин гузарад. Ташхиси саривақтӣ ва оғози фаврии табобати махсус аҳамияти ҳалкунанда доранд. Аз ин рӯ, огоҳ намудани аҳолӣ дар бораи роҳҳои сироятёбӣ, аломатҳои беморӣ ва чораҳои пешгирӣ зарур мебошад.

Дар таълими донишҷӯёни тиббӣ истифодаи усулҳои фаъоли омӯзиш, аз ҷумла конференсияҳои илмӣ-амалӣ, муҳокимаи ҳолатҳои воқеӣ, намоиши маводи видеоӣ ва корҳои фаҳмондадиҳӣ ба ташаккули донишҳои касбӣ мусоидат мекунад. Чунин чорабиниҳо имкон медиҳанд, ки донишҷӯён маводи назариявиро бо ҳолатҳои ҳаётӣ пайваст намуда, малакаҳои муошират ва масъулияти касбии худро инкишоф диҳанд.

Мақсад ва вазифаҳои конференсия

Мақсади асосии конференсия баланд бардоштани сатҳи огоҳии донишҷӯён ва аҳолӣ оид ба ботулизм, роҳҳои пешгирии он ва аҳамияти муроҷиати саривақтӣ ба муассисаҳои тиббӣ буд.

Барои расидан ба мақсад вазифаҳои зерин муайян карда шуданд:

1. Фаҳмонидани сабабҳо ва омилҳои хавфи пайдоиши ботулизм.
2. Шинос намудани донишҷӯён бо нишонаҳои асосии беморӣ ва аҳамияти ташхиси саривақтӣ.
3. Баррасии принсипҳои ёрии тиббӣ ва нақши ҳамшира дар нигоҳубини бемор.
4. Тақвият додани донишҳо оид ба пешгирии ботулизм ва бехатарии маҳсулоти ғизоӣ.
5. Рушд додани малакаҳои маъруза кардан, кор дар гурӯҳ ва гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ дар байни аҳолӣ.
6. Арзёбии ибтидоии фаҳмиши донишҷӯён тавассути саволу ҷавоб ва викторина.

Ташкил ва баргузории конференсия

Конференсияи илмӣ-амалӣ 20 октябри соли 2026 дар Коллеҷи тиббии ноҳияи Бобоҷон Ғафуров таҳти унвони «Ботулизм — заҳролудшавии хатарнок: аз пешгирӣ то табобат» баргузор гардид.

Дар чорабинӣ 12 нафар омӯзгор, аз ҷумла муовинони директор оид ба таълим ва тарбия, методист, мудирони кафедраҳо ва омӯзгорон иштирок намуданд. Ҳамчунин, намоянда аз Беморхонаи касалиҳои сироятии шаҳри Хуҷанд даъват шуда буд. Донишҷӯён ҳамчун иштирокчиёни асосии таълимӣ дар конференсия ҳузур доштанд.

Ҳангоми омодагӣ мавзӯъҳои маърузаҳо муайян гардида, донишҷӯён барои ҷамъоварӣ ва пешниҳоди мавод роҳнамоӣ шуданд. Барои фаҳмотар гардонидани мазмун аз воситаҳои гуногуни таълимӣ, аз ҷумла презентатсияҳо, маводи видеоӣ, саҳначаи тарбиявӣ ва саволҳои амалӣ истифода бурда шуд.

Дар қисми ифтитоҳӣ аҳамияти мавзӯъ барои саломатии аҳолӣ ва зарурати пешгирии заҳролудшавии ғизоӣ шарҳ дода шуд. Сипас, маърузаҳои донишҷӯён оид ба масъалаҳои асосии ботулизм пешниҳод гардиданд.

Мазмуни маърузаҳо масъалаҳои зеринро дар бар мегирифт:

• мафҳум, сабабҳо ва омилҳои хавфи ботулизм;
• нишонаҳои клиникӣ ва аҳамияти ташхиси саривақтӣ;
• ёрии тиббӣ ва нақши ҳамшира ҳангоми ботулизм;
• роҳҳои пешгирии беморӣ ва қоидаҳои бехатарии маҳсулоти ғизоӣ.

Истифодаи чунин сохтор имкон дод, ки мавзӯъ аз ҷиҳати сабабҳои пайдоиш, нишонаҳо, табобат ва пешгирӣ пайдарпай баррасӣ шавад.

Истифодаи саҳначаи тарбиявӣ ва маводи видеоӣ

Яке аз қисмҳои диққатҷалбкунандаи конференсия саҳначаи тарбиявӣ бо номи «Хатар дар дастархон» буд. Дар он ҳолати эҳтимолии истифодаи маҳсулоти консервакардашудаи хонагӣ ва оқибатҳои риоя накардани қоидаҳои бехатарии ғизо нишон дода шуд.

Мақсади саҳнача ҷалби диққати донишҷӯён ба хатари маҳсулоти ғизоии нодуруст омодашуда ва зарурати риояи қоидаҳои пешгирӣ буд. Баъди саҳнача муҳокима гузаронида шуда, аҳамияти шинохтани нишонаҳои беморӣ ва муроҷиати фаврӣ ба ёрии тиббӣ шарҳ дода шуд.

Намоиши маводи видеоӣ ва презентатсияҳо барои равшан намудани маълумоти назариявӣ истифода гардиданд. Ин усулҳо ба донишҷӯён имконият доданд, ки масъалаҳои марбут ба ботулизмро на танҳо тавассути матн, балки бо мисолҳои аёнӣ омӯзанд.

Ҳангоми шарҳи пешгирӣ диққати иштирокчиён ба он равона карда шуд, ки намуди зоҳирӣ ё бӯи муқаррарии маҳсулот бехатарии онро кафолат намедиҳад. Ҳангоми шубҳа ба бехатарии консерва истифодаи он қобили қабул нест. Риояи қоидаҳои дурусти омодасозӣ ва коркарди маҳсулоти консервакардашуда аҳамияти махсус дорад [1].

Корҳои фаҳмондадиҳӣ дар байни аҳолӣ

Қисми амалии чорабинӣ ба паҳн намудани маълумоти пешгирикунанда дар байни аҳолӣ равона гардид. Донишҷӯён дар бозори Панҷшанбе корҳои фаҳмондадиҳӣ гузаронида, ба шаҳрвандон варақаҳои иттилоотӣ оид ба ботулизм тақсим намуданд.

Дар ҷараёни сӯҳбатҳо ба аҳолӣ зарурати риояи қоидаҳои бехатарии ғизо, эҳтиёт ҳангоми истифодаи консерваҳои хонагӣ ва аҳамияти сари вақт муроҷиат кардан ба муассисаи тиббӣ фаҳмонида шуд.

Ин фаъолият барои донишҷӯён имконияти истифодаи донишҳои назариявиро дар шароити воқеӣ фароҳам овард. Ҳангоми муошират бо аҳолӣ онҳо малакаҳои фаҳмондадиҳӣ, интихоби маълумоти муҳим ва пешниҳоди тавсияҳои пешгирикунандаро амалӣ намуданд.

Корҳои мазкур инчунин аҳамияти иҷтимоии касби ҳамшираро нишон доданд. Ҳамшира на танҳо дар нигоҳубини бемор, балки дар пешгирии бемориҳо, баланд бардоштани маърифати санитарӣ ва ҳифзи саломатии аҳолӣ низ саҳми муҳим мегузорад.

Муҳокима ва арзёбии донишҳои иштирокчиён

Барои мустаҳкам намудани маводи омӯхташуда дар қисми ҷамъбастии конференсия викторина ва саволу ҷавоб ташкил карда шуданд. Саволҳо масъалаҳои сабабҳо, нишонаҳо,

роҳҳои пешгирӣ ва амалҳои заруриро ҳангоми гумонбар шудан ба ботулизм фаро гирифтанд.

Илова бар ин, ҳолатҳои амалӣ пешниҳод гардиданд, ки дар онҳо иштирокчиён бояд вазъиятро таҳлил намуда, роҳи дурусти амалро муайян мекарданд. Чунин шакли кор ба фаъол шудани тафаккури касбӣ ва истифодаи донишҳои назариявӣ дар ҳалли масъалаҳои амалӣ мусоидат менамояд.

Мувофиқи мушоҳидаҳои омӯзгорӣ, иштирокчиён ба саволҳои викторина ва ҳолатҳои пешниҳодшуда хуб ҷавоб доданд. Ин мушоҳида нишон медиҳад, ки шакли интерактивии чорабинӣ барои ҷалби донишҷӯён ва муҳокимаи масъалаҳои пешгирии ботулизм мусоид буд.

Бо вуҷуди ин, натиҷаи мазкур арзёбии сифатии ҷараёни конференсия мебошад. Барои муайян кардани дараҷаи тағйирёбии донишҳо дар оянда гузаронидани санҷиши пешакӣ ва баъди чорабинӣ, муқоисаи натиҷаҳо ва таҳлили ҷавобҳои донишҷӯён мувофиқи мақсад аст.

Нақши конференсия дар ташаккули салоҳиятҳои касбии донишҷӯён

Омодагӣ ва иштироки донишҷӯён дар конференсияи илмӣ-амалӣ барои инкишофи як қатор салоҳиятҳои касбӣ аҳамият дорад.

Аввалан, донишҷӯён имконият пайдо карданд, ки маълумоти илмӣ ва тиббиро ҷамъоварӣ намуда, онро ба шакли маъруза ва презентатсия пешниҳод кунанд. Ин раванд ба ташаккули малакаҳои ҷустуҷӯ, таҳлил ва баёни фикр мусоидат менамояд.

Дуюм, иштироки онҳо дар саҳначаи тарбиявӣ ва муҳокимаи ҳолатҳои амалӣ барои дарки аҳамияти пешгирии беморӣ ва зарурати муносибати масъулона ба саломатии инсон мусоидат кард.

Сеюм, корҳои фаҳмондадиҳӣ дар бозори Панҷшанбе барои рушди малакаҳои муошират бо аҳолӣ ва фаҳмонидани масъалаҳои тиббӣ бо забони дастрас замина фароҳам овард.

Чорум, муҳокимаи нақши ҳамшира дар пешгирӣ ва нигоҳубини бемор ба донишҷӯён ёдрас намуд, ки фаъолияти ҳамширагӣ танҳо бо иҷрои амалиётҳои тиббӣ маҳдуд намешавад. Он инчунин омӯзонидани бемор ва аҳли оила, пешгирии хавфҳо, мушоҳидаи нишонаҳои хатарнок ва расонидани маълумоти дуруст ба аҳолиро дар бар мегирад.

Ҳамин тариқ, конференсияи илмӣ-амалӣ метавонад ҳамчун яке аз шаклҳои таълимии фаъол дар омода намудани мутахассисони ояндаи соҳаи тиб истифода шавад.

Натиҷаҳои таҷриба

Дар асоси мушоҳидаҳои ҷараёни конференсия ва корҳои амалии донишҷӯён натиҷаҳои зерин қайд карда шуданд:

1. Мавзӯи ботулизм тавассути маърузаҳо, маводи видеоӣ, саҳначаи тарбиявӣ ва муҳокимаи ҳолатҳои амалӣ баррасӣ гардид.
2. Донишҷӯён дар омода намудан ва пешниҳоди маводи таълимӣ иштирок карданд.
3. Саволу ҷавоб ва викторина имконият доданд, ки фаҳмиши иштирокчиён нисбат ба масъалаҳои асосии мавзӯъ ба таври мушоҳидавӣ арзёбӣ шавад.
4. Корҳои фаҳмондадиҳӣ дар бозори Панҷшанбе донишҷӯёнро ба фаъолияти маърифатии берун аз синф ҷалб намуданд.

5. Чорабинӣ барои пайваст намудани донишҳои назариявӣ бо малакаҳои муошират ва пешгирии бемориҳо шароит фароҳам овард.

Бояд таъкид кард, ки натиҷаҳои дар боло зикршуда ба мушоҳидаи ҷараёни чорабинӣ асос ёфтаанд. Барои муайян намудани самаранокии таълимӣ бо нишондиҳандаҳои миқдорӣ, дар чорабиниҳои минбаъда истифодаи саволномаи пешакӣ ва ниҳоӣ, меъёрҳои баҳодиҳӣ ва таҳлили натиҷаҳо зарур мебошад.

Хулоса

Таҷрибаи гузаронидани конференсияи илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Ботулизм — заҳролудшавии хатарнок: аз пешгирӣ то табобат» нишон дод, ки истифодаи маҷмӯи усулҳои фаъоли таълим метавонад барои омӯзиши мавзӯъҳои муҳимми пешгирии бемориҳо ва ҷалби донишҷӯён ба фаъолияти маърифатӣ мусоидат намояд.

Омӯзиши маърузаҳо, саҳначаи тарбиявӣ, маводи видеоӣ, викторина ва корҳои фаҳмондадиҳӣ ба иштирокчиён имконият дод, ки мавзӯъро аз ҷиҳатҳои назариявӣ ва амалӣ баррасӣ намоянд. Иштироки донишҷӯён дар корҳои фаҳмондадиҳӣ дар бозори Панҷшанбе аҳамияти омодагии мутахассисони тиббиро на танҳо барои расонидани ёрии тиббӣ, балки барои пешгирии бемориҳо ва баланд бардоштани маърифати санитарии аҳолӣ нишон дод.

Дар асоси таҷрибаи мазкур тавсия дода мешавад, ки конференсияҳои илмӣ-амалӣ ва дигар шаклҳои интерактивии таълим дар омӯзиши мавзӯъҳои кори ҳамширагӣ, пешгирии заҳролудшавиҳо ва тарбияи тарзи ҳаёти солим истифода шаванд. Барои баҳодиҳии дақиқтари самаранокии чунин чорабиниҳо гузаронидани арзёбии донишҳои донишҷӯён пеш аз омӯзиш ва баъди он мувофиқи мақсад мебошад.

Маълумот дар бораи муаллифон

Пӯлотова Матлуба Абдуалиевна-Мудири кафедраи «Кори ҳамширагӣ» дар Коллеҷи тиббии ноҳияи Бобоҷон Ғафуров, Пизишки бемориҳои сироятӣ

Ғафурова Дилбар Абдумавлоновна — омӯзгори кори ҳамширагӣ дар Коллеҷи тиббии ноҳияи Бобоҷон Ғафуров.

Почтаи электронӣ: Ghafurova96@mail.ru

Телефон: +992 929 320 058.